

Janusz Królikowski

Maryja w duchowości

Salvatoris Mater 1/1, 334-336

1999

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Stefano De Fiores niewątpliwie należy do najwybitniejszych i najowocniej pracujących włoskich mariologów, czego dowodem jest uznanie, jakim cieszy się we Włoszech i nie tylko. Wśród jego prac, będących ściśle związanych z jego pracą dydaktyczną na rzymskich uczelniach, na szczególną uwagę zasługuje syntetyczne opracowanie historii mariologii współczesnej: *Maria nella teologia contemporanea* (Roma 1991³) oraz systematyczna synteza mariologii: *Maria Madre di Gesù. Sintesi storico-salvifica* (Bologna 1995³). Wśród innych jego opracowań mariologicznych trzeba wspomnieć studia z zakresu mariologii i duchowości maryjnej św. Ludwika M. Grignon de Montfort, do czego wydaje się być szczególnie powołany jako kapłan ze Zgromadzenia św. Ludwika, oraz duchowości i pobożności maryjnej w ogólności. Właśnie zagadnień z zakresu duchowości maryjnej dotyczy sygnalizowana tu publikacja, która stanowi pokaźny zbiór publikowanych już wcześniej studiów i opracowań*.

Postulat teologicznego pogłębienia duchowości maryjnej w sen-

sie ścisłym wyłonił się właściwie po Soborze Watykańskim II na gruncie soborowej doktryny mariologicznej oraz zawartych w niej intuicji z zakresu duchowości, które w wypowiedzi soborowej nie znalazły jeszcze adekwatnego uzasadnienia i czekały na rozwinięcie i pogłębienie. Nowym i bezpośrednim impulsem dla refleksji teologicznej nad

Ks. Janusz Królikowski

Maryja w duchowości

SALVATORIS MATER
1 (1999) nr 1, 334-336

duchowością maryjną, jej specyfiką i znaczeniem stała się encyklika *Redemptoris Mater* Jana Pawła II, w której papież podkreślił, że duchowość maryjna stanowi część integralną jednej duchowości chrześcijańskiej. Stwierdzenie papieskie słusznie zostało uznane za jedno z najważniejszych i zarazem najodważniejszych, jakie znalazły się w jego encyklice maryjnej. Jego bezpośrednim owocem jest szeroki rozwój studiów, których przedmiotem stało się uzasadnienie oraz określenie teologicznej treści „duchowości maryjnej”. Literatura w ramach tego zagadnienia jest już bardzo rozległa, łącznie z pojawieniem się już pierwszych syntetycznych opracowań duchowości maryjnej. W tym miejscu należy zauważyć, że S. De Fiores jest jednym z tych mariologów, który podszedł niezwykle poważnie do wy-

* Stefano DE FIORES, *Maria nella vita secondo lo Spirito*, Piemme, Casale Monferrato 1998, ss. 294.

powiedzi papieskiej, czego dowodem jest właśnie tom studiów *Maria nella vita secondo lo Spirito*.

W sygnalizowanym tomie Autor omawia więc zagadnienie obecności Maryi w duchowości chrześcijańskiej, wskazując że jej podstawowymi cechami charakterystycznymi powinny być: wymiar historiozbawczy, nastawienie na rozwijanie chrześcijańskiej „obecności w świecie”, czyli jej wymiar apostołski, oraz otwartość ekumeniczna. Wskazuje na konkretną treść tych cech, odwołując się do Pisma Świętego, tradycji kościelnej wszystkich czasów i do jej szczególnych świadków. Aby wpisanie tej obecności Maryi w duchowość chrześcijańską mogło dokonać się w sposób rzeczywisty i skuteczny, Autor analizuje przemiany, jakie zaszły w ciągu ostatnich dziesięcioleci w ramach duchowości maryjnej, których inspiracją były m.in. zachodzące gwałtownie i wielowymiarowe przemiany kulturowe.

Zdaniem De Fioresa szczególne znaczenie dla przyszłej duchowości chrześcijańskiej miałoby odkrycie Maryi jako *ikony relacyjnej* tej duchowości, czyli Osoby, która przeżywa swoje życie i swoją misję historiozbawczą jako rzeczywistość relacyjną. W ten sposób można by ukazać, w jaki sposób Maryja pomaga przeżyć wszystkie zasadnicze wymiary życia duchowego, chroniąc je przed częstą pokusą subiektywizmu, a tym samym małoduszności.

W ramach swoich poszukiwań nasz Autor wiele uwagi poświęcił nowemu i ważnemu zagadnieniu mariologicznemu, jakim jest *zawierzenie Maryi*, którego niewątpliwym protagonistą w ostatnim czasie stał się papież Jan Paweł II; wskazuje więc na jego podstawy w tradycji pobożności maryjnej, analizuje rozwój, jaki nastąpił w tej formie pobożności w ostatnich dziesięcioleciach oraz podkreśla jego aktualność. Słusznie podkreśla w tym względzie potrzebę szerszego skoordynowania w życiu chrześcijańskim między relacją z Maryją i relacją z Trójcą Świętą, by ta pierwsza relacja prowadziła do drugiej i harmonijnie się w nią wpisywała. Nie jest w tym względzie obojętna także sprawa stosowanego języka, który jeszcze w wielu wypadkach nie jest jednoznaczny i wymaga udoskonalenia.

Jeśli chodzi o sygnalizowaną tutaj publikację, na szczególne uznanie zasługuje podjęcie wysiłku oparcia duchowości maryjnej na Słowie Bożym jako jej pierwszorzędnym źródle. W ten sposób udaje się Autorowi wpisywać duchowość maryjną w sposób integralny i harmonijny w jedną duchowość chrześcijańską, bez tworzenia jakiegokolwiek duchowości maryjnej „paralelnej”. Drugą ważną cechą charakterystyczną opracowania jest jego zakorzenienie w tradycji mariolo-

gicznej wszystkich wieków, która ma podstawowe znaczenie dla struktury teologicznej całej mariologii i pobożności maryjnej. To odwołanie się do tradycji ma dla De Fioresa nie tylko wymiar metodologiczny, ale jest inspiracją do formułowania konkretnych i bardzo aktualnych propozycji duchowych i duszpasterskich, odpowiadających kryteriom teologicznym i współczesnym wymaganiom kulturowym. Sygnalizowana tutaj publikacja stanowi ważne wydarzenie w ramach aktualnych poszukiwań teologicznych dotyczących duchowości maryjnej.